

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILA SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Čuvajte Jugoslaviju!

Izlazi svakog petka • Godišnja pretplata 50 din. • Uredništvo i uprava Prestolonaslednikov trg 34 • Adresa za pošiljke: Poštanski fah 342 • Telefon uredništva 30-866 i 26-105, uprave 30-866 • Račun Poštanske štedionice br. 57-686 • Oglasi po ceniku •

Beograd, 16 juna 1939
God. X • Broj 24.

Ogledalo naše svesti i rada

U jeku smo javnih časova, takmičenja, izleta i sletova. Naš list je pun vesti i iz najmanjih jedinica, koje sve hoće, bilo na koji način da iznesu na videlo rezultate svoga rada, da manife-
stuju za svoja načela i da u javnost ubace iskru sokolskog shva-
tanja i osećanja.

Nije to paradiranje. Čitave godine, a naročito po zimi, radi Sokolstvo u zatvorenom prostoru, vežba se, prosvetljuje umno i duhovno, ispunjava zavete Petrove Petoletke, brine se o soci-
jalnom i higijenskom podizanju naroda itd. Ali Sokolstvo nije tu samo zato da, radi, već i da dade primer drugima! Bila bi to sebičnost, kada bi se ono, uživajući u svojim uspesima, zatvorilo u četiri zida i pustilo da ostali seljaci propadaju u neznanju te da se omladina i građanstvo udaljuju od nacionalne misli. I zato su potrebni javni nastupi!

Uporedimo li sokolskog vežbača sa ostalim sportistima, videćemo da sokolski vežbač ulaže goleme napore da postigne rezultate, a ipak njegove slike i izjave ne ispunjavaju stupce dnevnih novina, niti je njemu do toga. Sokolski vežbači neće da budu reklamni rekorderi, jer su ponosni što njihovim naporima stoje u službi više ideje i što pripadaju celini, pa im je to najmilija nagrada za njihovu skromnost. Zato na našim javnim časovima i sletovima nema potsticanja strasti, ni tučnjava oko prvenstva, ili disharmonije. Naprotiv, sokolski javni nastupi su škola i ogledalo zdravlja, lepote, otmelog takmičenja, sklada i napora jednog za sve, a svi za jednoga! Nikakva dakle parada, već primer i uzor čitavom svetu, kako se u tišini spremaju rezultati i kako se do njih dolazi.

To vredi i za naše veće sletove. Njihovo pripremanje iziskuje toliki napor, da nema tog čoveka koji bi hteo da polovinu od toga učini, kada bi se radilo samo o tome da »promaršira u odori kroz varoš«. Pravi Soko ulaže sav taj trud zato, što zna da svaki slet, kao golemo buktinje, zapali srca čitavog jednog kraja, da podiže zanos omladine, da malodušima ukazuje da treba da imaju vere, a širokim slojevima da otvara put, kojim treba da podu.

Manifestacije imaju također svoje duboko značenje, ali samo onda, ako sadržina odgovara spoljnom sjaju! A u današnjim časovima je to zaista tako! Nikada kao u poslednje vreme nije val rodoljubive samosvesti prožimao našu javnost, a Sokolstvo u prvom redu; pa zato i ima toliko javnih nastupa i sletova ove godine. Nisu ih naredile ni župe ni Savez, već su se javili sami od sebe, baš zato što je svaka i najmanja jedinica osetila, i to baš u sadašnjem času potrebu, da i ona kaže reč koja će upotpunosti opšti akord narodne samosvesti i muževnog rešenja da se ne poklekne ni pred čijom silom.

Sve dosadašnje manifestacije protekle su u tom duhu i Sokolstvo može da se ponosi njima. Pretstoji nam, međutim, nekoliko najznačajnijih; a među njima slet na Kosovu, slet župe Zagreb, slet primorskog Sokolstva na Sušaku i poseta braći Junačima u Sofiji. Naročito ova poslednja ima golemo značenje i treba da pretstavlja snažnu afirmaciju slovenstva, u času kada to slovenstvo hoće da se tretira kao niži međunarodni faktor.

Na svim tim manifestacijama treba svaka reč i svaki postupak da bude pun ozbiljnosti trenutka, pun dostojanstva i odlučnosti za pobedom; u jednu reč pun unutarne sadržine! Oni koji bi hteli na te sletove da idu zbog parade, zbog bezbrižnog provoda, ili zbog neke lične, ili partijske zadnje misli, počinili bi svetogrđe; jednako kao i oni koji bi na tim sletovima, ma i za šami trenutak zaboravili da, kao pravi Sokoli, treba da pretstavljaju primer, a ne sablazan za svoju okolinu!

Ovogodišnje sokolske svečanosti, baš zato što su ovogodišnje, pretstavljaju više nego ikada ogledalo sokolske svesti i odlučnosti, ali isto tako i poštovanja i discipline! U tom ogledalu treba da se pred čitavim svetom, domaćim i stranim, pred prijateljima i protivnicima, odrazi muževni lik viteza i borca, lik potpunog i svesnog Sokola. a ne izobličena ili besadržajna maska. Mi smo ubeđeni, da ogroman deo našeg članstva ima sve to na umu, pa da će bilans ovogodišnjih sokolskih priredaba u Jugoslaviji, a naročito naša poseta bugarskoj braći, značiti velik moralni dobitak i za Sokolstvo i za Jugoslaviju!

Savez SKJ za slet na Kosovu

Sokolske župe Skoplje i Cetinje organizuju hodočašće o Vidovdanu na Kosovo Polje, na kome će se održati svečani pomen palim borcima u čitavoj kosovskoj bitci, pre 550 godina. Župa Skoplje uputila je pozive svima župama i zamolila ih da u tim svečanostima učestvuju u što većem broju, kako bi Sokolstvo na taj na-

čin odalo dostojnu poštu zaslužnim žrtvama, palim na braniku otadžbine i civilizacije.

Starešinstvo Saveza pridružuje se tom pozivu i sa svoje strane preporučuje svima bratskim župama, da po mogućstvu pošalju izvestan broj pripadnika ili u krajnjem slučaju, barem po jednog delegata, kako bi sve župe bile pretstavljene na svečanostima. Želja je da se pođe na Kosovo polje sa zastavama, pa se ostavlja

Odlaganje sleta u Ljubljani

Sletski Odbor za jubilarni slet u Ljubljani, koji je trebao da se održi na Vidovdan, 28 juna, uputio je Sokolstvu i ostaloj javnosti ovo saopštenje o odlaganju sleta:

Na široko smo zasnovali in skrbno pripremali naš letošnji jubilejni sokolski slet, na katerem naj bi se dostojno proslavila 75 letnica sokolskega pokreta na jugu in na katerem naj bi ponosno in prepričevalno manifestirali za veličino naše ideje in naraščajočo moč naše organizacije. Postavili smo si za to priliko velike naloge, čeravno čas ni bil posebno ugoden. Vendar smo šli s trdno vero, krepko voljo in z zaupanjem v same sebe na delo, prepričani, da bomo lahko izvršili vse načrte kolikor bo odvisno od nas samih. Na resne ovire in zapreke nismo računali, nasprotno nas je vodil vseskozi zdrav optimizem in neomajno zaupanje, oprto na tolikokrat preiskušeno požrtvovalnost in nesebičnost vseh sodelujočih. Tako pripravljeni smo računali na uspeh.

A prišlo je drugače! Proti vsemu pričakovanju in iz nerazumljivih razlogov smo v teku priprav naleteli na razne ovire in zapreke. Vključb resnemu prizadevanju in velikim naporom nismo mogli odvrniti grozeče nevarnosti. Nasprotno smo morali ob teh neizpremenljivih ovirah kloniti prav tedaj, ko naj bi dokazali, kako smo pripravljeni in ko naj bi pokazali uspehe svojega podrobnega dela v zletnem odboru in njegovih odsekih, torej malo pred uresničenjem naših poštenih namer.

Na zgodovinski seji širjega sletnega odbora dne 23. maja je bil storjen neizpremenljivi sklep, da naj se letošnji jubilejni zlet odpove in preloži na čas, ko bo Ljubljanski Sokol praznoval svojo 80 letnico in tedaj hkrati otvoril prepotrebni svoj sokolski dom.

Mnogo nas je stalo premagovanja in samozatajevanja preden smo se odločili za ta sklep; do dobra smo prej preudarili vse okolnosti in pretehtali vse možnosti, pa nam naposled ni ostalo nič drugega. Sporočamo vam to našo odločitev in poudarjamo, da leže vzroki povsem izven nas.

Vsem, ki so nas pošteno in odkrito podpirali pri naših stremljenjih izrekamo najtoplejšo zahvalo i hkrati prosimo prav vse, da ohranijo svojo pripravljenost in delavnost živo tudi v naprej.

Naš jubilejni zlet bo leta 1943.

bratskim župama da ispitaju tu mogućnost.

O učešću delegata, ili većeg broja u svečanim odorama treba direktno izvestiti župu Skoplje i Savez radi znanja.

Sva obaveštenja mogu se dobiti od župe Skoplje, a g. Ministar saobraćaja odobrio je povlasticu od 75% popusta. Svi delegati putovaće do Skoplja, a odatle na Kosovo polje.

IZLET U RAVANICU

Na Vidovdan će Sokolska župa Beograd, sa svima jedinicama svoga područja, prirediti izlet u Vrdnik gde će se u manastiru Ravanici održati pomen na grobu Kneza Lazara. Nakon toga održaće se sabor na Zmajevcu i narodno veselje.

Naši sletovi

U jeku smo župskih sletova. Ove godine imamo ih više nego što smo ih do sada obično imali. Jedna pojava zaslužna pohvale, kad bi sokoli uopšte očekivali pohvale, jer ona pokazuje na vrlo vidljiv način veliku aktivnost u našoj organizaciji. Tu pojavu treba pozdraviti kao znak naše snage koja ne malaksava, već sve više raste.

Od interesa je ukazati na povod koji je izazvao ovoliki broj priredbi, veći nego što je do sada uobičajeno. Ako uzmemo u vidu prilike, koje su zavladaile krajem prošle i tokom ove godine, biće nam jasno da je posve spontano — a nikako iz želje za isticanjem, ili prkošenjem — potekla ta misao na više mesta, nezavisno jedna od druge. Osetila se pristo potreba, kao po nekom instinktu.

Ta pojava je vrlo zdrava i otkriva sabranu količinu snage, koja traži da se izrazi na vidljiv način. Znači, da u našoj organizaciji dinamika ne popušta, pa ma šta se oko nas dešavalo i da je u stalnom naponu.

Od interesa je međutim pogledati i na ciljeve ovih sletova. Jer pored opšteg smjera, da se pokaže brojna jačina, tehnička sprema i moralna snaga članstva, neke od ovih župa imaju posebne ciljeve.

Župa Ljubljana je želila da sletom proslavi jubilej, koji ima značaj za celokupno sokolstvo, naimen 75-godišnjicu od osnivanja prvog sokolskog društva u našoj zemlji. Svakako događaj od istoriskog značaja, koji je u toliko veći, u koliko znamo pod kakvim se prilikama i sa kakvim teškoćama izvršio. Važno je, međutim, i to treba podvući, da ova župa kao i ostale njene susede, i danas imaju velikih smetnji u radu; te da imaju protivnika koji im nameću borbu sasvim nepotrebnu i štetnu sa nacionalnog gledišta. Zato je velika šteta, što je taj slet morao biti odložen.

Župa Kragujevac je svojim sletom u Kruševcu, u prestonici čestitoga Cara Lazara, htela da obnovi uspomenu na predvečerje Vidovdana na Kosovu. Htela je da vaskrsne u slici onu pripremu za pohod u boj »za krst časni i slobodu zlatnu«. Da prikaže trenutke kada se odvajaju braća od milih seja i sinovi od starih majki u predosećanju da će samo gavrani doneti crne glase o njihovoj strašnoj pogibiji. Da i današnja pokolenja vide, šta nas je očuvalo!

Župa Skoplje će baš na Vidovdan da osveži sećanja na zao udes Cara Mučenika i vitešku smrt njegovih vojvoda i besmrtno delo Obilića. Da iz te davne prošlosti dozove pred naše oči sjajnu legendu kosovskih vitezova; da nam obnovi u sećanju onu dirljivu scenu kada se srce majke Jugovića okamenilo pred unakaženim leševima devet sinova. Da se vidi da nema te žrtve koja je prevelika za slobodu!

Župa Cetinje učiniće pohod na Kosovo zajedno sa župom Skoplje. Sleteće sokoli sa crnogorskih brda i krševa, potomci Mandušića Vuka, na poprište Obilića da

stanu nogom na ono sveto tle, gde se sila sa junaštvom sudarila. Kosovo, večna ložnica zatočnika vere i slobode, postade narodna svetinja, amanet i opomena svima pokoljenjima do naših dana. I Crnogorci, deca Vasojeva, čezneći vekovima za osvetom one čudne pogibije vidovdanske, sijeće sa svojih visina noseći sobom duh predaka — čojstva i junaštva — da se poklone senima vidovdanskih žrtava.

Župa Zagreb sakupiće svoje čete na jedan velik zbor, da pregleda njinu spremu i da vidi da li stoji brat uz brata, da li nisu u radu malaksali i u oduševljenju klonuli. Da li su im redovi čvrsti i neprobojni, jer je bilo dosta muka bez jauka, dosta boja bez megdana, sve po noći i pre dana. Sleteće mnogobrojna jata u ovo lepo sokolsko gnezdo, da pokažu svoju snagu i spremu za sve.

Primorske župe, tri sestre rođene, nerazdvojne, vekovima čuvarke obala našeg plavog Jadrana, priređuju svoj slet zajednički. Kao što su besni vali morski udarali o tvrde obale i hridine kroz vekove i odbijali se salomljeni, tako su se i burne najezde lomile o čvrste grudi i junačka srca naših Primoraca, potomaka uskoka i hajduka. I tamo će se sleteti sokolska gusta jata, i sa kopna i sa ostrva siromašni ribari i ratari, ti veliki mučenici i stradalnici, opaljena lica, žuljevitih ruku. Izgrlice se braća i oriće se brda i dubrave od njihovog silnog klicanja slobodi i jedinstvu našem.

Župe: Novi Sad u Starom Bečeju i Petrovgrad u Beloj Crkvi priređiše sletove na našoj severnoj međi, da pokažu da će ostati i dalje jednostupni u odbrani svoje slobode i svojih granica. Da će se odupreti svakom pokušaju koji bi išao na to da im povredi njihove osećaje i njihova prava. Odjekivale su rodne njive i široka polja od pesme i oduševljenih poklika zagrljene braće.

Župa Maribor, ta budna i pouzdana straža naša na severu, saziva sokolski zbor u Mursku Sobotu, na tački izloženoj jakim strujama. Na ovom zboru pokažće se sva odlučnost sokolska da se ostane čvrst u borbi za narodne slobode i za nepovrednost doma. Učvrstiće se još više pouzdanje u sebe i vera u budućnost.

Župa Osijek, gde se sudaraju razni uticaji, takođe je mobilisala svoje članstvo. Htela je i ona da izide javno sa svojom sokolskom vojskom, da je vide i oni što je vole i oni što je nerado gledaju. Njeni sokoli su uvek čvrsto stajali u odbrani sokolskih ideala i visoko držali svoju zastavu. A takvi će i ostati.

Kad, pored sletova, dodamo još i priređivanje utakmica u župi Užice i Oružni slet u Somboru, pa onda još nekoliko osvećenja domova i zastava, onda vidimo kolika je živost u našoj organizaciji. Vri kao u košnici. Radi se, priprema se da se što bolje prikaže naše Sokolstvo kao živa narodna snaga, koja dela, podiže i snaži duh nacije. I zato verujemo u budućnost, verujemo u pobedu!

Đura P. Brzaković

Izaslanici našeg Sokolstva na rumunjskim svečanostima

S verom i radom za zemlju i Kralja, — tako glasi geslo rumunjskih stražara, na čijim ovogodišnjim svečanostima su prisustvovali, u ime našega Saveza, brat Dr. Vladimir Belajčić zamen. starešine, Dr. Mihajlo Gradojević zam. starešine i prof. Bogoljub Krejčik, potpredsednik Prosvetnog odbora.

Ove svečanosti priređuje svake godine rumunjska Straža Cariji (zemaljska straža), na dan 8 juna, t.j. na dan stupanja na presto Nj. V. Kralja Karola II.

Naše delegacije stigle su u Bukurešt 7 o.m. pre podne, gde im je bio priredjen veličanstven doček. Na če-

u stražersku uniformu, kao njen vrhovni komandant, nakon crkvenog obreda i pevanja narodne himne. Po izvršenoj podeli odlikovanja stranih delegacija i zaslužnih stražera, Nj. V. je u pratnji stranih delegacija obišao razne stražerske radne jedinice, koje su bile zaposlene na najraznovrsnijim ručnim izradama. Tu su Nj. V. Kralju i stranim delegatima prikazane mnogobrojne stražerske delatnosti i davana su stručna obaveštenja.

Na dan 8 juna, pre podne obavljena je, na stadionu »Onefa«, javna vežba stražerske omladine.

Pošto je Nj. V. Kralj uputio po-

Nj. V. Kralj Karol se pozdravlja sa predstavnicima Saveza Sokola K. J.

lu delegacija bio je g. Stevan Čirić, ministar prosvete, a osim delegata sokolskog Saveza, došao je još g. M. Vuk Aračić, načelnik Ministarstva fizičkog vaspitanja.

Do glavnog perona bila je postavljena vojska u paradnoj uniformi, a na glavnome peronu očekivale su nas sve kategorije stražara, oko njih 500 na broju, postrojenih u karu. Tu je u ime komandanta stražara, g. Sidorovića-a, pozdravio na francuskom jeziku našu delegaciju njegov prvi zamenik. U ime jugoslovenskih delegacija odgovorio je na pozdrave g. Ministar Čirić.

Pošto je obavljena revija prisutnih stražerskih jedinica, članovi naše delegacije su se upisali u dvorske knjige.

7 juna po podne bila je zakazana, na terenu rumunjskih stražera, svečanost podeljivanja zastava stražerskih jedinica (jatima). Ovu podelu 900 zastava izvršio je lično Nj. V. Kralj Karol II, odjeven i sam

zdravnu reč stražerskoj omladini, nastupila je prvo dečja, a zatim i naraštajska omladina. Sve u prostim vežbama. Nastupi su bili vrlo muški i otsečni, vežbe izvedene vrlo skladno i precizno, a odstupanja su se vršila brzo i slikovito. Jednom reči, na celoj ovoj priredbi mogao se zapaziti velik napredak u svemu, a red i disciplina svuda su dolazili do izražaja. Po završenoj javnoj vežbi obavljena je povorka stražerske omladine pred Nj. V. Kraljem. Ovom prilikom želimo naročito da spomenemo da je Nj. Kr. Vis. prestolonaslednik Mihajlo vežbao na samome sletištu sa kategorijom naraštaja, kao vođa struje, a zatim je i u povorci defilovao pred svojim vođom, ispred svoga visokoga roditelja. Za sve vreme defilea bio je predmetom burnih ovacija, kako rumunjske omladine, tako i ogromnih prisutnih masa.

Istoga dana po podne, priredjen je na stadionu »Onefa« sportski mi-

ting, pošto je celokupni rumunjski sport sada, u neku ruku, etatiziran i svih 18 sportskih saveza je uvršteno u redove zemaljskih stražera. Osim narodnih kola i prostih vežbi seljaka, kao i prostih vežbi žandarmerijske škole — kojom prilikom je izvedeno i nekoliko uspešnih skupina, — imale su naročito uspeha štafeta trčanja i jedna egzibiciona igra rukometa. Ovom prilikom je pokazala svoj sistem rada i rumunjska visoka škola za telesno vaspitanje. Posle nastupa izvršena je povorka pred Kraljem, sa saveznim zastavama, koje im je podario Kralj.

Petak, 9 o.m. bio je određen za posetu stražerskih vaspitnih centara, koji se nalaze u Breazi, za muške kategorije, i u Predealima za ženske kategorije. Ova dva centra nalaze se na nekoliko desetina kilometara severno od Bukurešta, u slobodnoj prirodi, gde se spremaju stražeri, prednjaci i prednjačice. Tako su nam prikazani razni vidovi stražerskoga vaspitnoga rada. Obzirom na važnost ovih centara, namećemo da im u »Sokolskom Glasniku« posvetimo poseban napis.

U subotu, u 9 časova pre podne obavljeno je polaganje venaca naših delegacija na grob rumunjskog Neznalog Junaka, a zatim i na spomenik Blaženopočivšeg Kralja Aleksandra Ujedinitelja, na vrlo svečan način. Braća Dr. Vladimir Belajčić i Dr. Mihajlo Gradojević, u prisustvu g. Čirića, ministra prosvete g. Jovana Dučića, našeg ambasadora u Bukureštu, počasne čete rumunjske vojske, počasne čete rumunjskih stražera i stražerki, vojne muzike i velikog broja drugih uglednih ličnosti, položili su venac na grob rumunjskog Neznalog junaka. Zatim se naša delegacija odvezla u kasarnu rumunjskog puka Blaženopoč. Kralja Aleksandra, gde se nalazi spomenik Kralja Mučenika, i gde je čekao celokupni oficirski kor pomenutoga puka, sa počasnom četom i muzikom. Venac su položila braća, Dr. Belajčić i Dr. Gradojević, dok su sa vojničkih truba pobožno odjekivali zvuci vojničke molitve.

Istog dana pre podne je obavljen slet rumunjskih železničara, t.zv. Čerferijada, na novom i posve modernom stadionu, koji je izgrađen od armiranoga betona, pored same železničke stanice, a pripada željezničarima, stražerima. Njegov kapacitet se čini na oko 30.000 gledalaca.

Otvoranje čerferijade otpočelo je takođe u prisustvu Kralja i Presto-

Socijalni odsek sokolske župe Celje

Na župnih skupščinah se je vsakokrat izrazila želja, da bi se za socijalna vprašanja v naši organizaciji vzbudilo več zanimanja. Župni socijalni odsek, ki se je osnoval 21 januarja t.l., je načel to perečo zadevo in sestavil tudi pravilnik za društvene socialne odseke. Dosedaj je prijaviło 11 edinic, da ima socijalni odsek. S tem ni rečeno, da bi ostale edince ne skrbele za svoje siromašne pripadnike, saj prireja do malega vsako društvo obdaritev bodisi za Miklavževu ali ob božičnih praznikih. Socijalni

lonaslednika, koji je uvek i na svima priredbama, ukoliko nije sam učestvovao, nalazio uz svoga Visokog Roditelja. Nj. V. Kralj je, u pratnji članova vlade i stranih delegacija, obišao železničarsku izložbu, a zatim je prisustvovao vežbi železničarske stražerske omladine.

Kao i na stadionu »Onefa«, tako je ovdje stražerska železničarska omladina istupila u glavnom u prostim vežbama i narodnim igrama. Proste vežbe bile su u većini slučajeva simbolično sastavljene i prikazivale su razne manifestacije iz železničarskog života.

Ovom Čerferijadom završene su ovogodišnje gimnastičke svečanosti u čast Nj. V. Kralja, koje su ostavile najlepší utisak na sve goste.

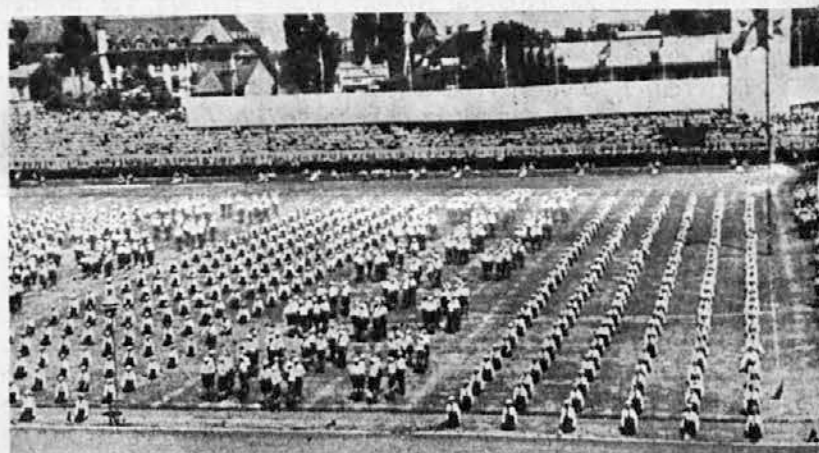
Mi, na kraju ovoga prikaza, hoćemo da iskoristimo priliku, da pored naše zahvalnosti našim prijateljima i saveznicima, iskreno čestitamo našim domaćinima, na pokazanom uspehu, izražavajući našu veliku radost što su za ovako kratko vreme postigli toliki napredak.

B.K.

odsek starijih sester sokolskih društva Celje matica in Celje I, ki omogoča župi taborenje in gozdno šolo, je po svoji delatnosti znan. Marljiv je tudi soc. odsek v Sv. Pavlu pri Preboldu, ki je storil mnogo dobrega za svoje revne toda marljive pripadnike.

Zbirka na prostovoljnih prispevkih je prinesla v sklad Din. 6.615.— Imena darovalcev ste čitali v časopisu. Od marsikoga, ki živi v dobrih gmotnih prilikah, smo pričakovali, da bi namenil socialnemu skladu borih Din. 10, ki pa tega ni storil. Mogoče da je prošnje prezrl ali pa našel drug izgovor. Je menda povsod tako, da baš ozkosrčnost poedincev narekuje potrebo po socialnih edinkih. Podpora je bila dosedaj podeljena v 4 primerih. Na odsek pa prihajajo še drugi predlogi, ki jih ne bo mogoče uveljaviti, dokler se gmotno ne okrepmo. Za večjo akcijo, ki bi vidno vplivala in blažila tegobe, je treba denarja. Župni soc. odsek si bo prizadeval, najti vire s prireditvami ali drugimi pripomočki. V prid župnemu socialnemu skladu bo v jeseni v Celju prireditev slovanskega večera v velikem obsegu.

Z naklonjenostjo bratov in sester smo prebrodili začetne težkoče. Uspeh je že v tem, da smo z delom pričeli in da smo odločeni, z njim nadaljevati. Župe, ki so to nalogo prevzele v svoj okvir že pred leti, se danes hvalevremno uveljavljajo tudi v socialnem skrbstvu. Naša župa jim bo sledila, ker ima v svojih vrstah dosti dobrih sokolskih src, ki jo bodo pri delu za dobrobit vsega članstva krepko podpirala. V ti veri Vam pošljia, bratje in sestre, iskrene pozdrave.

Sa svečanosti »Straža Cariji« u Bukureštu: Proste vežbe.

Sokolstvo i redovna gimnastika u građanskim školama

U »Sokolskom glasniku« broj 6, iz g. 1932, doneli smo uvodni članak pod naslovom »Sokolstvo, gimnastika i sport u srednjim i učiteljskim školama«, u kome smo, između ostalog ukazali na mnoge netačnosti izveštavanja o odnosima između Sokolstva i škole, a pogrešno izveštavaju još samo pet do šest uprava srednjih i učiteljskih škola. Na građanske škole nismo se tom prilikom osvrnuli.

Danas ćemo se osvrnuti na netačnosti koje smo zapazili, pregledavši štampane godišnje izveštaje svih građanskih škola u zemlji, 1938/39 god. dakle oko 220 izveštaja. To je potrebno zato, da se ne meša sokolski rad sa školskim i obratno, pa da se u buduću tačnije izveštava. Činimo to u dobroj nameri, ne pominjući nikoga, a pošto smo imali uspeha sa srednjim i učiteljskim školama, nadamo se da ćemo uspeti i sa građanskim školama.

Pri sastavljanju i štampanju godišnjeg izveštaja treba da je tačan i sam naslov rubrike o saradnji daka u sokolskim jedinicama, jer neke škole štampuju ovako pogrešne naslove: »Omladinske sekcije u Sokolu«, — »Sekcije prijatelja Sokol-

stva«, — »Sokolstvo«, — »Dački naraštaj Sokola«, — školsko sokolsko odelenje«, — »Sokolska omladina«, — »Sokolski naraštaj u školi«, — »Soko Kraljevine Jugoslavije«, — »Telesno vaspitanje u školi«, — »Podmladak Sokola«, — »Dačka sokolska četa«. — Prema iznetim naslovima izgleda kao da su to sve neke sokolske organizacije u školi.

Jedini pravilan naslov za izveštaje o saradnji daka u jedinicama Sokola Kraljevine Jugoslavije bio bi: »Saradnja daka u sokolskom društvu, ili sokolskoj četi«.

U duhu Zakona o osnivanju Sokola Kraljevine Jugoslavije i Zakona o srednjim, učiteljskim i građanskim školama, ne mogu da postoje u pomenutim školama nikakve organizacije sokolskog karaktera, kako je to pogrešno štampano u mnogim godišnjim izveštajima građanskih škola.

Član 9 Zakona o osnivanju Sokola Kraljevine Jugoslavije glasi: »Sokolu Kraljevine Jugoslavije mogu pripadati učenici svih naronih, građanskih, srednjih, učiteljskih i stručnih škola«. — Zakon o srednjim, učiteljskim i građanskim školama (§§ 67, 46 i 27) daje mogućnosti da mogu saradivati u sokolskim društvima i četama, ali ne da osnivaju u svojim školama sokolske organizacije.

Naslov »Telesno vaspitanje u

školi«, koji se često zapaža u školskim godišnjim izveštajima, mogao bi da bude dobar jedino za takav članak u kome se raspravljaju problemi telesnog vaspitanja u školi i u kome se dodiruje rad daka u sokolskim jedinicama, u raznim sportskim sekcijama; zatim u kome se govori o telesnom vaspitanju obzirom na nastavni plan i program; ili o priredjenim utakmicama, sokolskim vežbaonicama i igralištima. Pod tim naslovom mogu se još iznositi naučna antropometrijska, fiziološka, biološka i pedagoška zapažanja i rasprave u vezi sa telesnim vaspitanjem.

Prema jednim izveštajima, uprave škola misle da pomažu Sokolstvo na taj način, što učenici izvođe u školi svoju redovnu gimnastiku po sokolskom sistemu. — To međutim nije pomaganje Sokolstva, jer se u svima školama vežba po tom istom sistemu.

Prema drugim izveštajima uprave škola misle ako se u njihovim školama izvodi redovna školska nastava gimnastike po sokolskom sistemu, da su prema tome svi njihovi daci podmladak sokolskih društava.

Prema trećim izveštajima uprave škola izveštavaju: »Naši učenici sudelovali su na svima sokolskim priredbama. Svi su oni podmladak i naraštaj sokolskih društava«. — Pohvalno je što su oni svi u Sokolu, samo tako se ne izveštava, jer oni nisu na pomenutim priredbama sudelovali kao učesnici tih škola, već kao pripadnici sokolskih organiza-

cija, t.j. kao naraštaj i podmladak.

Četvrti izveštavaju: »Održao je ovdašnji »Soko« javan čas na kome je učestvovao i naraštaj ove škole. Vođa Sokola je upravitelj ove škole«. — Ovo je pogotovo skroz netačno izveštavanje! Jer naraštaj je samo jedan naraštaj sokolskog društva, a tehnički izraz vođa sokolskog društva ne postoji.

Peti, pak, mešaju u izveštajima školsku i sokolsku gimnastiku tako, da nije jasno o čemu je reč, da li o nastavi gimnastike u samoj školi, ili o saradnji tih škola u sokolskim jedinicama.

Šesti izveštavaju: »Dačka sokolska četa broji toliko i toliko Sokola«, ili »Postoji dačka sokolska četa, a nastupala je i na sokolskim priredbama«, ili »Sokolska organizacija ne postoji kao zasebna organizacija u školi, već su učenici učlanjeni u sokolskom društvu; ili »Sokolska organizacija kao posebna ne postoji«. — Ovo je ne samo netačno, već i pomalo nezgodno izveštavanje, jer prema Statutu o organizaciji i poslovanju Sokola Kraljevine Jugoslavije ne postoje sokolske dačke čete, već daci mogu biti samo učlanjeni u građanskoj ili seljačkoj sokolskoj jedinici.

Prema nekim izveštajima je redovna nastava gimnastike u školi isto što i Sokolstvo. Neki od takvih izveštavaju pod naslovom »Sokolstvo« sledeće: »Nastava gimnastike izvodi se po sokolskom sistemu«, pa misle da time pomažu Sokolstvo i ako je to samo redovna nastava školske

gimnastike, a ne sokolski rad. — Prema drugima je školska javna vežba slet. Dakle, zbrka pojmova.

Ima izveštaja u kojima se kaže, da su učenici, koji su pobedili pri utakmicama iz lake atletike, bili nagrađivani novčanim nagradama. Takve nagrade treba izbegavati pri utakmicama u telesnom vežbanju.

Ima više škola za koje pozitivno znamo da njihovi daci vežbaju u raznim sokolskim društvima, a da o tome ni reči ne donose u svome godišnjem izveštaju. — I to je pogrešno i čini se nepravda toj vrsti rada!

Interesantan je ovaj izveštaj iz jednog mesta u kome ima više sokolskih društava: »Pomanjkanje školskih prostorija, osobito gimnastičke dvorane, smetnja je razvitku sokolskog rada među učenicima«. I ovde krivo shvatanje Sokolstva. Bez komentara!

Evo još jedan netačan izveštaj pod naslovom: »Podmladak Sokola«. »Kako mesni Soko nije ni ove godine bio aktivan, rad učenika ove škole bio je ograničen samo na proste vežbe, koje su se izvodile za lepih dana u školskom dvorištu.« — I ovde se mešaju pojmovi škole i Sokolstva!

Ima izveštaja koji iznose da su svi daci u Sokolu, gde marljivo vežbaju, pa naglašavaju, da su upravitelji starešine u Sokolu, uz vrlo aktivno učešće svih nastavnika škole. — Samo da se ne dogodi, kada ovi upravitelji ne budu više starešine u Sokolu, da onda napuste društvo i

Povodom odlaska naših sokola u Sofiju

U vezi naše posete braći bugarskim Junacima, na njihovom sletu 8—12 jula, postavlja se na prvom mestu pitanje čime i kako ćemo da se predstavimo bugarskoj javnosti. Bez ikakvog uvida jasno je da to može biti jedino našim primerom zajedničke i pojedinačne mobilnosti na svakom koraku, našim svečeststskim t. j. i disciplinskim principima pri nastupu na sletištu, bilo na vežbama, na utakmicama, akademiji, na ulicama, u povorci, u šetnji i slično.

Pošto nas deli od sleta samo kratko vreme, dužni smo da iskoristimo svaki dragoceni trenutak i da ga posvetimo temeljitoj korekturi naših sletskih vežbi, jednako članova, kao i članica, naraštajaca i naraštajki. Uz to, svaki pojedinac dakle i nevežbač koji ide u Sofiju, mora biti svestran, t. j. duhovno pripremljen i svestan zašto na ovaj slet ide. Ovu mu dužnost nalaže već sama sokolska pripadnost. Zato i svi nadležni organi, upravni, tehnički i prosvetni, svesni ove pripreme, primiče svakog pojedinog učesnika na svoju odgovornost i učiniće sve da naš boravak u Sofiji bude zbilja jedinstvena manifestacija sokolske zajednice, misli, rada, discipline, snage i lepote. Od toga kako će biti pripremljeni svaki pojedinac učesnik, zavisi kakva će nam biti zajednica i celina.

Da bi uspeh pripreme bio što efikasniji, neizbežno je i hitno da se, pored savasnih i svestranih priprema učesnika sleta, vrše i svestrane i najstrožije smotre u sokolanama; i to pojedinačno i u celini, od strane samih jedinica i nadležnih župa, počevši od vežbi za nastup i strojevitih vežbi pa do ostalih duhovnih i spoljašnjih priprema za slet, u pogledu vežbačkog odelja, svečane odore, narodnih nošnji i slično.

U tu svrhu, a bez gubljenja vremena oko nagađanja šta nam sve za Sofiju treba, nužno je da svi nadležni činici, a naročito prednjaci, osveže znanje o svojim dužnostima time što će pročitati članke i uput-

stva, u ovom pravcu, a u kojima će naći za svoj rad na terenu, do detalja, sve što im je za to potrebno.

Ti su članci: »Javni nastupi« u br. 10 i dvobroju 11—12 lista »Soko« iz 1937 g. — »Uvežbavanje« u br. 2 i 3 lista »Soko« iz 1938 g. — »Da se ne zaboravi: Vežba kao glavna priprema za Prag« u br. 5 lista »Soko« iz 1938 g. — »Odgovornost — u vezi uslovnih zahteva za X slet u Pragu i za buduću«, u br. 6 lista »Soko« iz 1938 g. — Specijalno za vežbačko odelo zrnašce »Zar sitnice?« u br. 12 lista »Soko« str. 444 iz 1938 g. — i za svečanu odoru zrnašce »Šarenilo, — ili ko ne veruje neka pripazi«. A najzad »O svečanoj odori« u br. 7 »Sokolskog Glasnika« tsr. 2 iz 1939 g.

Svi su ovi članci aktuelni i danas, kao i pre, za Prag i slično. Ali glavno je da se radu pristupi bez oklevanja, odmah i to kod kuće, u sokolanama i jedinicama. U Sofiji biće za to dockan!

Puni disciplinske svesti treba svi do sitnice da izvrše svoj delikatni zadatak. Pažljivo treba čitati i savesno ispunjavati sve propise vrhovnog vođstva Saveza za odlazak i boravak u Sofiji. A najviše od svega treba da se svaki koristi iskustvima i poukama iz vlastite prakse sa prošlih sletova. Ne ka ni jedan učesnik sleta ne polazi na put, a da ne bude sokolski i sletski obavešten i spreman. Nek ne bude ni jednog povoda za nezadovoljstvo, ma sa koje strane. Nek svima učesnicima zajedno bude prijatno i dobro, a u opštem interesu junačko-sokolske produbljene, iejne i stvarne saradnje, bratstva i zajednice.

Braćo načelnici svih jedinica. — preuzmite vođstvo, a svi učesnici sleta izvršite besprekorno zapovest! — Svi pak zajedno ispunite dužnost, ostvarite delo. Sa voljom, požrtvovno, oduševljeno i radosno!

Miroslav Vojinović

Соколске свечаности у Тузли

У суботу, 3 јуна, одржано је жупско такмичење у Тузли на војном вежбалишту уз учешће врста и појединаца из више друштава и чета.

Сутрадан, у недељу одржана је јавна вежба друштва Тузла, које је том приликом свечано развило дечју заставу.

После пробних вежби формирања је дуга поворка, коју је предводио бициклистички отсек тузланским улицама препуним света, који је оduшевљено поздрављао.

Свечаност је одржана на Вилзоновом тргу. Старешина друштва и

осмеробој — нижи раздео, прво место постигла је врста Сок. др. Тузла са 385:з бод. или 75:з%, појединац бр. Мехмед Меших, Тузла са 67:з бода или 84:з%; чланице појединке, средњи раздео: сестра Маренка Полански, Лукавац са 50:з или 62:з%; нижи раздео: сестра Зора Марковић, Тузла, 65:з или 81:з%; чете — шесторобој — прво место постигла је чета Брвник, — друштво Брчко, друго место чета Бољанић — Сок. др. Грачаница; мушки нараштај — нижи раздео у осмеробоју: прво место постигла је врста др. Тузла са 426:з или 83:з%.

Старешина, Н. Тодић, предаје дечју соколску заставу

жупе, брат Никифор Тодић отворио је свечаност садржајним говором о југословенству, Сокољству и Словенству у присуству више хиљада грађана, сељака и војске. Затим је нараштајка, сестра Наташа Милановић предала дар најмлађој браћи — деци, — заставу, коју су нараштајке саме израдиле као завет у оквиру Соколске Петрове петолетке. Застави је кумовао најмлађи брат, Ацо Миљевић, трогодишњи син инжењера брата Кузмана Миљевића, потстарешине друштва. Брат Тодић предао је заставу начелнику друштва брату Манојлу Влатковићу, а овај опет најмлађем заставничару, Властимиру Николићу.

Овај део свечаности био је не обично леп и узбудљив.

Затим је жупски начелник брат Осман Туфегчић објавио резултате жупског такмичења. Чланови у четворобоју, исто врста Тузла са

188:з или 79:з%, као појединац бр. Јакуб Чилинковић, Тузла са 34:з или 85:з%; женски нараштај — нижи раздео: прво место постигла је врста Тузла са 365:з или 81:з%, као појединка у вишем разделу прво место заузела је сестра Елиза Сехауф са 63:з или 79:з% и у нижем разделу сестра Наташа Милановић, Тузла са 69:з бода или 99%.

Из резултата такмичења види се да је Сок. друштво Тузла у овој години лепо напредовало и по броју чланова и узорном телесном узоју.

Јавна вежба друштва Тузла такођер је одлично успела захваљујући програму вежби са тачкама, вежбе бициклистичког отсека, дечје коњице, женске деце с певањем и народним колима. Све је то било ново и привлачно за публику.

Соколско позориште увече је дало свечану претставу.

Ст. Бојовић

јетићари изјавили, да у Slovačkoj vlada opšte nezadovoljstvo sa današnjim stanjem.

To isto tvrde i američki slovački listovi i javljaju da je tamo stigao poznati slovački političar, Dr. Slavik, da organizira američke Slovake protiv slovačke vlade, a za zajednicu sa Česima. I Dr. Osuski, za koga se ranije javljalo da je protivnik Dr. Beneša, piše sada u Parizu članke, u kojima poziva Slovake na saradnju sa Česima i sa Benešom; ali traži da buduća Česoslavačka ne bude organizovana centralistički kao do sada.

PRILIKE U ČEŠKOJ I MORAVSKOJ

Prošle nedelje je otvorena u Pragu »Nedelja nemačke kulture«, koja sadrži čitav niz manifestacija, kojima se hoće dokazati, da je Prag nemački kulturni centar. »Völkischer Beobachter« donosi, 11 juna, članak u kome tvrdi, da na području protektorata Češke i Moravske ima daleko više Nemaca nego što su to češke statistike pokazivale. Nemački list kaže, da su, naročito postojele mnoge čehizirane varoši, koje su sada, preko noći, postale nemačke. Kao što je poznato, Nemci su gotovo u svima varošima postavili nemačke opštinske uprave. Na osnovu takvih argumenata, berlinski list tvrdi, da u protektoratu ima najmanje 750.000 Nemaca!

Londonski »Times« javlja, da su se Nemci i češki fašisti u Brnu pozdravljali sa pokličem »Heil 15. Juni!«, iz čega se zaključuje da se češki fašisti nadaju, da će do toga dana doći na vlast, pomoću Nemaca. Engleski listovi tvrde da češki fašisti primaju negradu od 50 Kč dnevno, te da su u neprestanom dodiru sa predstavnicima nacionalsocijalista. Krivac za ubojstvo nemačkog policajca u Kladnju nije pronađen, a neki engleski listovi tvrde da bi razlog ubijstva mogla da bude svadja zbog neke devojke.

Francuski listovi javljaju, da je već nekoliko puta izvedena premetačina u stanovima nekih ministara češke vlade, te da je Ministar Fajerabend bio dugo preslušan od nemačkog državnog sekretara Franka. I ministar prosvete, Kapras, je bio dva puta preslušan od Gestapa, zato što se ranije zanimao za slovenske narode, a naročito za Lužičke Srbe. Isti listovi javljaju, da je uhapšen i general Rudolf Medek, koji je poznat kao odličan književnik. Dalje se javlja da su vlasti protektorata naredile da se od iduće godine ima zatvoriti engleski institut u Pragu, te francuska i ruska gimnazija. Isto tako je odlučeno da udžbenici istorije i geografije moraju biti zmenjeni, prema današnjem stanju.

Poljski listovi javljaju, da češki otpor u protektoratu neprestano raste i da se nemačke vlasti spremaju na čišćenje. Nemački listovi naprotiv tvrde, da ne preстоје никакве промене у односу протектората.

AKCIJA DR. BENEŠA

Strana štampa donosi opširne izveštaje o protestu Dr. Beneša, upućenom Ligi naroda, zbog postupka Nemačke prema Česoslavačkoj državi. Poljski listovi javljaju, da je brat Dr. Beneša, Vojta Beneš, prebegao iz Češke u Poljsku, da se priključi akciji emigranata. Poljski listovi javljaju da iz Češke svaki dan beži, kogod može, u inozemstvo.

DOLAZAK SLOVAKA U JUGOSLAVIJU

Petrovački list, »Narodna Jednota«, izveštava da je ovih dana, u prostorijama Slovačke matice, održana konferencija, na kojoj je rešeno da se 1940 godine svečano proslavi 200-godišnjica od dolaska Slovaka u Jugoslaviju. U tu svrhu izabran je naročiti odbor. Tom prilikom izdaće se naročita spomenica, koja će doneti prikaze o kulturnom i socijalnom životu Slovaka u Jugoslaviji.

Iz slovenskog sveta

PRILIKE U SLOVAČKOJ I SPOR OKO G. SIDORA

Borba između vladajuće grupe i bivšeg ministra Sidora nastavlja se sve jače u Slovačkoj. Pošto je Sidoru oduzet list »Slovak«, stavljena je pod kontrolu vlade čitava štampa u Slovačkoj i niti jedan list ne sme da piše drugo, nego što mu vlada naredi. Osim toga, vlada je zabranila bilo kakve javne zborove ili manifestacije, baš zato što je narod neprestano manifestovao za Sidora, a protiv vlade. Ranije je slovačka vlada bila zatražila agremen od Vatikana za Sidora, kao poslanika, nastojeći da ga na taj način ukloni iz zemlje. Praški listovi javljaju da je taj agremen dat, ali pošto su se odnosi između vlade i Sidora još više zaostriili, pitanje je da li će Sidor poći u Rim.

I pored vladinih mera protiv Sidorovog lista »Slovak«, taj list je 13 juna objavio ponovo oštar članak protiv namera vlade da uvede fašizam, a članak kritikuje i vladinu spoljnu politiku. Karakteristično je da ni do danas slovačka štampa nije objavila da je Vatikan pristao da primi Sidora za poslanika.

Slovačka vlada je poslednja dva dana pooštrila mere protiv nezadovoljnika u zemlji pa je izdala naredbu da je svaki stražar, svaki državni činovnik i svaki Hlinkov gardist dužan da odmah uhapsi svako lice koje bi širilo vesti protiv vlade ili protiv

Nemaca. Vladin presbиро javlja da je u dvema slovačkim štamparijama, Juraš i Cere, otkrila letke uperene protiv slovačke države i »za veliko slovensko carstvo«, pa je obe štamparije zatvorila, a vlasnike uhapsila. Dalje se javlja da su 12 i 13 juna izvedena mnoga hapšenja u Slovačkoj i da je 26 lica bilo internirano u koncentracionom logoru u Ilavi. Da parira nezadovoljstvo kod kuće, slovačka vlada javlja da su se američki Slovaci izjasnili protiv akcije Dr. Beneša, što su objavili i neki beogradski listovi. Međutim ogromna većina Slovaka u Americi je za saradnju sa Česima, sem neznatne grupe klerikalaca.

»Neues Wiener Tagblatt« javlja, da su se u Slovačkoj pojavili mnogobrojni ilegalni letci, u kojima se propoveda sveslovenska misao te prijateljstvo sa Poljacima, Česima i Rusima, a napadaju se Nemci. Policija je pronašla nekoliko skrovišta, gde su se radili ti letci, pa je mnogo ljudi uhapšeno.

Nemački listovi demantuju vesti strane štampe, da se provodi pomicanje nemačkih trupa prema Slovačkoj; ali strana štampa, a naročito poljska, tvrdi i dalje, da nemačka vojska radi na velikim utvrđenjima u Slovačkoj, te da nemačka vojska ulazi sve više na slovačku teritoriju, pravdajući to ugovorom sa Slovačkom, po kome ona ima pravo da brani slovačku nezavisnost. Poljski listovi javljaju dalje, da su tri slovačka vojnička aviona prebegla u Poljsku, te da su avi-

nastavnici i đaci.

Neke škole ovako pogrešno izveštavaju: »Naraštajci odlaze u prostorije mesne sokolske organizacije, gde vrše vežbanja, pošto škola ne raspolaže potrebnim prostorijama. Ujedno sudeluju pri svim manifestacijama društva, kao i na javnim priredbama«. — Ovde je ponovo zbrka pojmova: Škola ne može da ima svoje naraštajce, a na manifestacijama društva, kada je reč o naraštajcima, ne sudeluju oni kao đaci svoje škole, već kao naraštajci sokolskog društva.

Sada ćemo preći na drugi deo naših opažanja, na ono što u istinu stvara sokolski duh u školama.

Neke škole izveštavaju da imaju poverenike za sokolsku štampu; drugi kažu da su im učenici pretplatnici sokolske štampe; treći javljaju da je u školi veći broj pretplatnika na sokolske listove nego što je daka u Sokolu upisano. Itd.

Među nekolicinom učenika nekih građanskih škola, koji su naraštajci u raznim sokolskim društvima, toliko je bila razvijena privrženost Sokolstvu, da su češće posećivali i predavanja u prednjačkim tečajevima svojih društava.

Ima školskih uprava, koje se ovako pohvalno izražavaju o svojim đacima: »Đaci, koji su u sokolskim redovima, bili su revnosni u vežbanju i učestvovali su na svima sokolskim proslavama i priredbama«.

Pohvalno je što i po neki nastavnici kontrolišu svoje učenike u So-

kelu, a što se vidi iz ovakvih izveštaja: »Nastavnici dežuraju na časovima vežbe«.

Ima izveštaja koji govore o učenicima putnicima, koji vežbaju u svojim sokolskim četama po povratku iz škole, kući na selo.

Simpatični su izveštaji koji govore da je gimnastika i Sokolstvo dolazilo do izražaja u predavanjima higijene i zemljopisa.

Neki izveštaji govore o vaspitnoj koristi kratkih predavanja pred naraštajcima u sokolani, a po zanimanju đacima raznih građanskih škola.

U nekim izveštajima govori se o sokolskim poverenicima, verovatno nastavnicima, koji su članovi sokolskih društava, a zadatak im je da održavaju vezu između škole i sokolskih jedinica.

Ima škola koje priređuju javne vežbe u zajednici sa mesnim sokolskim društvima, pa onaj prihod, koji bi njima pripao, prepuste za zidanje sokolskih domova.

Među ostalim izveštajima ima ih koji oduševljeno i s razumevanjem govore o saradnji daka u sokolskim jedinicama. Ovi izveštaji tačno razlikuju šta je to školska gimnastika po Tirševom sokolskom sistemu, a šta je Sokolstvo, sokolsko društvo ili četa; i šta je to saradnja učenika i učenika u sokolskom naraštaju.

Izneti primeri, bez ikakvih komentara, mogli bi da posluže kao savet, kako ne bi trebalo, odnosno kako bi trebalo izveštavati o saradnji daka u sokolskim jedinicama.

Ante Tadić

Sokolske svečanosti u Jugoslaviji

Sokolsko društvo »MATICA« Beograd, održalo je 3. juna akademiju, na svom letnjem vežbalištu, koje je bilo za tu priredbu lepo dekorisano i osvetljeno.

Starešina društva, brat Andra Petrović, brigadni general, otvorio je akademiju lepm pozdravnim govorom. Akademiji je prisustvovao od strane Saveza SKJ brat Dr. Gradojević, zamenik starešine, kao i sestra Šepa, zamenica načelnice. U vežbama su uzele učešća sve grupe članstva, a srdačnim aplauzom mnogobrojnih gledaoca pozdravljeni su izvođači kao i njihovi vodi. Za uspeh akademije treba čestitati vežbačima na njihovom poštovanom radu, a naročito njihovim vodama: Agati Zic, načelnici društva, Kajki Tomić, Nataliji Takač, zatim braći Franji Zic, načelniku društva, Branku Poliću, zam. načelnika, Radomiru Đorđeviću, Ljubiši Todoroviću i Miletu Saviću. — Po završetku programa nastala je narodna zabava.

Sokolsko društvo Beograd II održalo je na letnjem vežbalištu u gornjem gradu, 11. juna, javni čas, na kome je učestvovalo preko 600 vežbača i vežbačica, svih kategorija. Sve tačke izvedene su sa uspehom, a naročito vežbe na spravama, i tačke muške i ženske dece. Veliko zanimanje izazvale su i trke na tratinčicama i utakmice na biciklima. Najoriginalnija tačka bio je prikaz lakoatletskih grana, koje se gaje u Sokolu. Vežbe je pratila vojna muzika, a publika, koja je u velikom broju došla, živo je odobravala.

Sokolsko društvo Zagreb I održalo je večernju javnu vežbu na letnjem vežbalištu, uz osvetljenje reflektora, pa je taj prvi pokušaj noćne vežbe imao vanredan uspeh, za koji se mora naročito zahvaliti načelniku, Milanu Čopici, i načelnici, Marti Koželj. Najbolje je primljena scena »Žetvac«, uz pratnju pevačkog hora i muzike. Mnogobrojnu publiku i goste pozdravio je starešina društva, prof. Dr. Fran Zavrnik, a odgovorio mu je starešina župe, brat Dr. Gavrančić. Nakon vežbe održano je prijatno sokolsko poselo, a čitava manifestacija razvila se u znak najsrdačnijeg »bratstva i jugoslovenske ideologije«.

Sokolsko društvo Skoplje III, koje je sastavljeno od pitomaca i srednjoškola daka Doma Kralja Aleksandra, održalo je 4. juna večernji kermes, uz učešće vojne muzike. Zamenik starešine, Serafim Popović, održao je kratak govor zahvalivši upravi doma što izlazi u susret društvu što je propraćeno burnim manifestacijama za Kralja i Jugoslaviju. Sledilo je zatim devet dobro kombinovanih tačaka, prostih vežbi, vežbi s puškama, simboličkih ritmičkih vežbi, vežbi na spravama, dečijih igara itd, a naročito su se dopale tačke »Riboljev«, te »Život seoskog deteta u igri«, koju su izvodila deca. Park je bio divno osvetljen a uspeh kermesa, sa lutrijom i ostalim atrakcijama, bio je vrlo lep.

Sokolsko društvo Sarajevo-Matica priredilo je, 11. juna, javni čas, na kome je bilo prisutno veliko mnoštvo naroda i najugledniji predstavnici sarajevskog javnog života. Javni čas je održan na večer, u svetlu reflektora i uspeo je preko svakog očekivanja. Naročito su zanimala publiku bojna takmičenja, zatim igre dece i vežbe na spravama. Javni čas završen je sokolskom veselicom.

Sokolsko društvo Prizren svečano je proslavilo 30-godišnjicu rada. Velikanstvenu sokolsku povorku pozdravio je lepm govorom starešina društva, potporučnik Milivojević, a zatim je povorka prošla kroz varoš, noseći na čelu zastavu, što ju je društvu darovao Blaženopčivši Kralj Aleksandar, a kojoj je kumovao Nj. V. Kralj Petar II. Na svečanoj akademiji govorio je župski prosvetar, Mirok Jovanović, zatim prosvetar, prizrenskog društva, brat Troj i načelnik župe Skoplje, brat Pajić, koji

je naročito pohvalio rad načelnika društva u Prizrenu, Nikole Pedje. Uspeli su ove svečanosti bio je vrlo lep.

Sokolsko društvo Bjelovar uz sudelovanje sokolskih četa okružja bjelovarskog te bratskih društava Koprivnica, Virovitica i Daruvar održalo je uspešnu javnu vežbu, 4. juna, koja je pokazala lep napredak spomenutih sokolskih društava, u tehničkom pogledu. Kraj teških prilika koje vladaju na teritoriji župe Bjelovar i koje znatno otežavaju sokolsko delovanje, poseta je bila takoder dobra. Istog dana održana su župska takmičenja na kojima je uzelo učešća 13 vrsta muškog naraštaja (89 pojedinaca), 2 vrste ženskog naraštaja (20 poj.), 11 vrsta članova (85 pojedinaca), 3 vrste muške dece (24 pojedinaca) i 2 vrste ženske dece (16 pojedinaca), dakle svega 31 vrsta, sa 234 takmičara.

Takmičenja su pokazala znatan napredak, kako u tehničkom pogledu, tako i po broju vrsta, odnosno pojedinaca, prema prošlim godinama.

Sa javne vežbe sokolskog društva u Sinju.

Sokolsko društvo Valjevo priredilo je 28. maja javnu vežbu, na sportskom igralištu S. K. »Trgovački« koja je lepo uspešna. Pored domaćeg društva, učestvovali su sokolske čete: Slovac, Počuta, Divci, Grabovica i Pecka, čije je članstvo pokazalo veliku disciplinu i uvećanost u sletskim vežbama. Javnu vežbu je posetilo oko 2500 gledalaca. Po završetku vežbi priredna je sokolska povorka kroz varoš.

U subotu, 3. juna, društvo Valjevo je priredilo svoju prvu ovogodišnju akademiju. Program su izveli, pored domaćih Sokola, Sokolsko društvo Ub, međunarodni takmičari iz Beograda i Sokolska četa Grabovica. Međunarodni takmičari, braća: Buda Jeraj, Bela Norbert i Strgar Miloš, posle svojih uspeha u Parizu i Varšavi došli su u Valjevo, u nameri da Valjevcima pokažu, šta se sve sistematskim i istrajnim radom i jakim voljom može postići na polju telovežbe. Na žalost, Valjevci ovom prilikom nisu pokazali dovoljno razumevanja za ovu priredbu, te je poseta bila relativno slaba.

Program akademije bio je opširan (oko 20 tačaka) i izveden je odlično i na opšte zadovoljstvo. Na završetku programa članovi Sokolske čete Grabovica sa uspehom su prikazali jednu sliku »Dide« od J. Veselinovića.

Sokolska župa Užice priredila je, 28. maja u Višegradu vrlo lepu sokolsku svečanost, na kojoj je uzelo učešća 470 sokola takmičara iz Užica, Plevlje, Prijepolja, Požege, Priboja, Rudog, Sokolovića, Vardišta, Orahovca, Veljeg Luga i Višegrada. Osim toga, na sletu je uzelo učešća i mnogo Sokola, koji se nisu takmičili. Takmičenja su pokazala velik napredak u tehničkom pogledu, a osim toga priredna je veličanstvena povorka kroz varoš, pa javan čas i večernja akademija. Uspehu ove priredbe Sokolske župe Užice pridonele su i muzika Sokolskog društva Višegrad, a manifestacija u Višegradu je pokazala da se Sokolstvo na teritoriji župe Užice sve više širi.

Sokolska četa Petrovci posvetila je 18. juna svoj novi dom u prisustvu velikog mnoštva naroda i članova iz sokolskih jedinica Vukovar, Borovo, Opatovci i Borovo Selo. Celo selo je bilo iskičeno zastavama a na svečanosti su održani mnogi patriotski govori. Starešina čete, Janko Hardi, je pozdravio članstvo i narod; zatim je govorio zamenik starešine društva Vukovar, N. Teodorović, i izaslanik župe Osijek, potpukovnik Aleksandar E. Nikolić čiji patriotski govor je bio primljen sa burnim poklicima Kralju i Jugoslaviji. Kum pri ovom osvećenju bio je brat Toma Maksimović, direktor tvornice »Bata« i starešina društva Borovo, koji je u mnogočemu pomogao i pri samom zidanju doma. Njega je zastupao ing. Gregorić iz Borova, koji je takoder održao lep govor. Posle svečanosti priredna je vrlo lepa povorka, a zatim zajednički ručak, na kome su govorili braća G. Radovanović učitelj, N. Vidaković narodni poslanik, N. Teodorović i potpukovnik Nikolić, koji je istaknuo važnost sokolskih zadataka u današnjem času. Posle podne pri-

joj je lepo govorio prosvetar, Stojan Stefanović.

Sokolsko društvo Vukovje održalo je, uz sudelovanje svojih sokolskih četa, Kutinica, Čaire, Rogoža i Stupovača, 28. maja, svoju javnu vežbu, koja je odlično uspešna. Sve tačke pokazale su uzoran rad ovoga društva, koje spada među najbolja na području župe Bjelovar. Zasluga za uspeh pripada agilnim sokolskim radnicima društva na čelu s bratom Bosancem Utošem, starešinom društva Vukovje.

Sokolsko društvo Stara Pazova održalo je prošle nedelje slet svih susednih jedinica, koji je bio vrlo lepo posećen. Popodne je priredena javna čas, kome su prisustvovali izaslanici župe i saveza iz Beograda.

Sokolsko društvo Vršac priredilo je 4. juna javnu vežbu, koja je pokazala da društvo tehnički lepo napreduje. U javnoj vežbi učestvovala je i Vojna muzička škola, sa svojim pitomcima.

Sokolsko društvo Debeljača priredilo je, 8. juna, javan čas, uz učešće društava Crepaja, Kovačice i Uzdin, te čete Sefkerin. Prisustvovalo je 700 vežbača i vojna muzika iz Pančeva. Naročiti uspeh imale su ritmičke vežbe članica društva Crepaje, te sletске vežbe društva Debeljače. Na večer je priredjena vrlo lepa akademija.

Sokolska župa Sarajevo priredila je 4. juna, utakmice članova i muškog naraštaja sa teritorije župe, pod vođstvom načelnika brata Ružičke. Takmičilo se 10 vrsta, odnosno 71 pojedinac. Rezultati utakmica pokazali su lep napredak; a 11. juna održana su takmičenja zajedno sa streljačkim osecima, za članove i naraštaj sokolskih četa. Ova takmičenja su takoder uspešna.

Sokolsko društvo Sinj priredilo je 8. juna javnu vežbu, na kojoj je uzelo učešća 205 pripadnika svih kategorija. Mnogobrojno građanstvo prisustvovalo je ovoj vežbi, koja je imala vrlo raznolik i biran program i koja je pokazala veliki tehnički napredak u društvu. Pored toga treba podvući da je ova javna vežba značila i jaku manifestaciju sokolske misli i jugoslovenstva u ovom kraju, u prilično teškim prilikama. Naše Sokolstvo nije klonulo i ovakvim priredbama pokazuje najbolje, da će junački izdržati do potpune pobeđe!

Sokolsko društvo Bačko Gradište održalo je, 11. juna, slet okolišnih društava, na kome je uzelo učešća oko 2000 sokola. Tom prilikom je društvo osvetilo svoju zastavu, posle podne je priredena javna vežba, a na večer uspešna akademija. Lepe rodoljubive govore održali su starešina društva, Veselin Brankov, i opštinski beležnik M. Stojadinović.

Sokolsko društvo Studenci, blizu Maribora, proslavilo je sa velikim uspehom 20-godišnjicu plodnog rada, kojom prilikom je održao lep govor zaslužni starešina, brat Hočevar, Sem povorka, priredena je popodnevni javni nastup i večernja zabava.

SOKOLSKA PRIREDBE U BEOGRADU

Sokolsko društvo Beograd VII, u nedelju 18. juna osvećuje svoje letnje vežbalište. (Hartvigova 69, Tašmajdan). Nakon izvršenog osvećenja nastupa sokolsko članstvo, naraštaj, sokolska i članska deca škole »Car Uroš«. Početak tačno u 16 časova. Svira vojna muzika. Ulazna cena: Sedništvo 10, stajanje i sokoli 5 Din. Deca i vojnici 2 Din.

Sokolsko društvo Beograd X, na Voždovcu, priređuje u subotu, 17. ov. mes. na letnjem vežbalištu, Šumadijska 1. kod Auto Komande, javni čas sa Kermesom. Svira vojna muzika. Posle programa sokolsko veselje. Ulaznice 15, 10 i sokoli 8 Dinara.

Sokolsko slavlje u Subotici

U nedelju, 8. juna, proslavila je Subotica na najsvetraniji način dvadesetogodišnjicu osnivanja Sokolskog društva. Na proslavi su došli brojni i vrlo ugledni delegati svih nacionalnih i kulturnih udruženja iz Vojvodine, a naročito veliki broj Sokola, iz svih okolnih društava. Od strane vojske uzeo je učešća na proslavi divizijski general Ilija Brašić, zatim podban Dunavske banovine Dragoljub Drinčić, predsednik subotičke opštine Lipozemčić, izaslanik Saveza Sokola Dr. ing. Kosta Petrović, starešina župe Novisad, Dr. Ignjat Pavlas itd. Kao naročito mio gost prisustvovao je proslavi i prvi načelnik subotičkog Sokola od pre 20 godina, artiljer. pukovnik Dimitrije Pavlović.

Proslava je otpočela već u subotu na večer svečanom sokolskom akademijom u amfiteatru Jugoslovenskog narodnog doma Kralja Aleksandra, i na njoj su, sem subotičkih Sokola, uzela učešća još i društva Horgoš, Senta, Bač, Topola, Novi Sad i Mali Bajmok. Svečanost je nastavljena u nedelju izjutra golemim sokolskim zborom na sokolskom stadionu. Tom prilikom predati su prelazni darovi najboljem naraštaju za g. 1939, Rudicu, i najboljoj naraštajki, Ivanki Petrović. Nakon sabora formirala se svečana povorka koja je prošla glavnim gradskim ulicama, srdačno pozdravljena od stanovništva, a zatim je pred Narodnim domom izvršen defile i pozdrav. Tu je sakupljeno mnoštvo pozdravio starešina društva Subotica, Lazar Tešić, prikazavši u svom govoru razvoj Sokolstva u Subotici i velike uspehe što ih je Sokolstvo postiglo na nacionalno prosvetnom i socijalnom području. Danas u Subotici postoji Sokolsko društvo Matica i Sokolsko društvo I, a osnovane su brojne seoske čete, u Malom Bajmoku, Bikovu, Tavankutu itd. Starešina Tešić je zatim naglasio, da će subotički Sokoli ostati i nadalje na straži otadžbine, na njoj severnoj granici, verujući u pobeđu jugoslovenske misli i rešeni da svim snagama brane nezavisnost Jugoslavije i nepovredivost njenih granica.

U ime novosadske župe uzeo je zatim reč brat Ignjat Pavlas, pa je njegov rodoljubivi govor propraćen burnim manifestacijama za Kralja i Jugoslaviju. Kad je brat Pavlas kazao da ćemo radije umreti u slobodi za slobodu, nego li da budemo robovi tudina, i da je sokolski ideal Jugoslavija i jugoslovenski vojnici, nastalo je dugotrajno odobravanje i oduševljeno klicanje jugoslovenskoj vojsci.

Po podne su na sokolskom stadionu održane javne vežbe, koje su pokazale lep tehnički napredak subotičkog društva i ostalih društava novosadske župe. Na večer je održano narodno veselje, a čitava proslava uzela je vid sjajne manifestacije sokolske snage i jugoslovenske svesti.

Okružni slet u Požarevcu

U Požarevcu je, 11. juna, održan okružni sokolski slet, na kome je uzelo učešća 6 društava i tridesetak seoskih četa, pa se tako ova priredba pretvorila u sjajnu manifestaciju sokolske misli u Požarevcu. Članovi sokolskih četa, u narodnim nošnjama i sa sokolskim kapama, ispunili su čitavu varoš i dali joj mnogo živosti. Na čelu mnogih sokolskih četa nalazila se konjica sa zastavom. Sletu u Požarevcu su prisustvovala i društva iz Smedereva, Velikog Gradišta, Petrovca, Grocke i Kovina, a naročito su srdačno bila pozdravljena sokolska društva iz Beograda (društvo Matica i Beograd IX).

Pre podne je priredena velika manifestaciona povorka, u kojoj je uzelo učešća više od hiljadu sokola i sokolica i veliki broj građanstva. Pred domom Trgovačke omladine održao je govor starešina društva iz Požarevca, brat Ljubomir Stojadinović, što je izazvalo srdačne manifestacije za Kralja i Jugoslaviju.

Posle podne je održan javni nastup, sa čitavim nizom vrlo uspešnih tačaka; a uveče je priredena akademija sa zabavom.

Čitajući novine ...

Svi beogradski listovi — i to ne samo »Politika« i »Pravda«, već i »Vreme«, — donose opširan prikaz o svečanom polaganju ispita prvog dobrovoljačkog bataljona u Beogradu, u prisustvu samog ministra vojske i mornarice, generala Nedića. Tom prilikom je ministar vojske održao studentskom bataljonu lep rodoljubivi govor, u kome je kazao, da mu je drago da su beogradski studenti u ovim danima takođe uzeli plemenitvu inicijativu da se nauče rukovanjem oružja; i da je to dokaz, da su beogradski studenti dostojni svojih predaka, koji su u mnogim prilikama davali primere junaštva i hrabrosti. Beogradski studenti time dokazuju, da će biti ravnj svojim pretcima, ako ih pozovu otadžbina i Kralj!

Na pozdrav, što ga je ministar vojske uputio Kralju, listovi beleže da su studenti oduševljeno klicali »Živio Kralj«.

Dalje se javlja da su studenti dobrovoljačkog bataljona priredili večeru u počast predstavnika vojske, koji su im bili instruktori, te da su tom prilikom predstavnici studenata održali rodoljubive govore, koji su završeni sa burnim klicanjem Kralju i Jugoslaviji.

Kad sam to pročitao, pomislio sam koga li sve neki bilteni u Beogradu neće oglašiti za »pomagača komunista«, kada su za takvog oglašili Sokole, koji su pomogli da do ovih dobrovoljačkih bataljona dode!...

Zagrebačka, klerikalna i frankovačka »Hrvatska Straža« se toliko muči dokazujući da je t.zv. slovačka samostalnost zaista potpuna, te da bi trebalo da služi kao ideal svima, pa i Hrvatima, da je prevazišla u tome i same listove bratislavske vlade, a sve koji tvrde obratno, pa čak i slovačku »Nar. Jednotu«, oglašava za »češke plaćenike«.

Međutim smo prošlih dana, u splitskoj »Katoličkoj Rijeci«, naišli na članak, »U sjeni tuđeg gospodstva«, u kome se kaže:

»Možda neko misli da su Slovaci uistinu oduševljeni tom »slobodom«, koju njihovi listovi tako silno hvalje i da su sami htjeli imati svoju vlastitu državu... Danas ima možda šačica ljudi koja je oduševljena onim što Slovaci imaju. Velika većina sa žalosnom ironijom priznaje: »oslobodili smo se slobode«... Tamo na desnom brijegu Dunava vije se visoko crni kukasti križ, a u Bratislavi i po drugim slovačkim mjestima više uz zidove duge crvene zastave, sa znakom njemačkog Reicha. Skoro svake nedelje koračaju bratislavskim ulicama duge uniformirane čete Hitlerjugenda, a noću se pojavljuju po zidovima letci s natpisom: »Presburg will den Anschluss?«

Po malim sobama sanjaju na večer akademičari sa posmijehom punim žudnje o novoj slobodnoj domovini! To je ufanje, koje ih drži u ovim teškim danima, to je sunce, možda još udaljeno, jedva vidljivo, ali koje se ipak pokazuje kroz oblake u Bratislavi, u Pragu i širom tih slovačkih i čeških sela već od 14 ožujka —

Šta misli »Hrv. Straža«, — da nije i »Katolička Rijeka« — »plaćena od Čeha?«!

Prošlih dana primili smo dve zanimljive poštanske pošiljke. Na omoću kojim šaljem naš list na adresu praškog lista »Sokolski vzedelavatel«, a koji ga je na tu adresu do sada uvek primao, nalepljena je zvanična cedulja, »Umro, — dedecé, i list nam je vraćen natrag.

Druga pošiljka je upućena od »Reale federazione ginnastica, Italia« (Kraljevska gimnastička federacija u Italiji), a glasi ovako: »Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije, Beograd, Terazije, — GERMANIA«.

Na glavnoj godišnjoj skupštini »Čehoslovačkog Saveza« u Jugosla-

viji, koja je održana u Daruvaru, a o kojoj je »Sokolski Glasnik« javio u prošlom broju, utvrđeno je da Savez ima oko 600 organizacija, sa 10.000 članova, od kojih su od prilike polovina Česi, a polovina Slovaci. Zanimljivo je, da je sa strane jednog češkog člana pao predlog da se Savez odvoji na česki i slovački, ali su Slovaci svi jednodušno ustali protiv toga i izjavili da ostaju u zajedničkom savezu sa Česima.

Povodom polemike između novosadskog »Dana« i klerikalne »Hrvatske straže«, o tzv. slovačkoj nezavisnosti, glavni organ jugoslovenskih Slovaka, »Narodna Jednota«, koja izlazi u Bačkom Petrovcu, staje potpuno na strani »Dana« i piše između ostalog:

»Ovako je stanje u onoj Slovačkoj koja se rodila iz izdajničke, ili, u najmanju ruku, nepromišljene, neodgovorne i kratkovidne politike Tuke, Tise, Maha, Đurčanskog i drugih... Naše je mišljenje da se »Hrvatska Straža« i svi oni koji ne protestuju protiv okupacije Češke i vesele se »nezavisnoj« Slovačkoj, — nalaze na istoj liniji sa mađarskim i nemačkim imperijalizmom. Ako služi neko mađarskoj propagandi, to su oni, koji u duhu nacional-socijalističkog i neslovenskom pišu da »su Beneš i Hodža na svakom koraku uništavali Slovačku.«

Za slet u Sofiji

Za učestvovanje jugoslovenskog Sokolstva na sletu bugarskih Junaka u Sofiji, od 8 do 12 jula, izdao je Savez Sokola K. J., u vidu okružnice, opširna uputstva, koja je razaslao svima župama, društvima i četama, a u kojima se nalaze sve pojedinosti o učestvovanju.

Svi oni koji žele da posete bratske bugarske Junake, treba da se podrobno upoznaju sa tim uputstvima, da bi tako naše učestvovanje u Sofiji ispalo što savršenije, brojnije i u punom dostojanstvu. U tim uputstvima nalaze se pojedinosti o pravu učestvovanja, o odsustvu činovnicima, o odelu, valuti, vežbama, nastambi, prehrani, disciplini, putovanju na slet, povlasticama u vožnji i pasošima, zatim o prijavi učesnika, o uplati, sletskoj značci itd.

Šesti broj časopisa „Soko“

Danas je izašao šesti broj revije »SOKO«, organa Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije, za sokolsku prosvetu, telovežbu i naraštaj, koji obuhvata 56 strana, sa mnogo lepih slika u tekstu. Broj za jun ima ovaj, nadašve bogat i zanimljiv sadržaj:

Vidovdan i kult heroja (Uredništvo); — Sećanje na Stevana Žakulu (Vojislav Besarović); — Vidovdan, pesma (Radovan Jovanović); — Sokolstvo u burama današnjice (Dr. Aleksandar Tabaković); — Besmrtnom Kralju na Vidovdan 1939, pesma (I. M. Mrežnicki); — Brat Derenčin (Đura Brzaković); — Jugoslovenski sokolski pisci (M. Kovačić); — Rad sa seoskom ženom (Leposava Stojanović); — Učitelji i Sokolstvo; — Narodne pesme i Jugoslovenstvo.

Telesno vaspitanje:

O sistemu vaj, pri katerih je treba već telovadcev (Dr. V. Murnik); — Uz preuređenje prednjačkih tečajeva (M. Vojinović); — Vežbovni časovi za članove (I. P. Sedlaček); — Obavezne vežbe za olimpijske igre u Helsinku 1940; — Primeri vežbi na spravama za žene (O. Skovran); — Grada za vežbanje na spravama za članove; — Maribor, Paris, Varšava, tri utakmice naših najboljih vežbača (J. K.); — Hkratne vaje na dvovišinski bradlji (F. Rakar); — Seno u vrećama (M. Stanić); — Proste vežbe za vežbovne časove žena — (J. Trdina); — Tenis (S. Sekovanić).

Sokolska prosveta:

Sokolske izložbe u četama (D. B.); — Kako treba propagirati trezvenost (R. A.); — Pozorište s lutkama. — Obrazovanje i ustrojstvo pozorišnih oteka (Živ.); — Nove knjige; — Sokolska Petrova Petoletka; — Beleške; — Službena sopštenja.

Sokolski naraštaj:

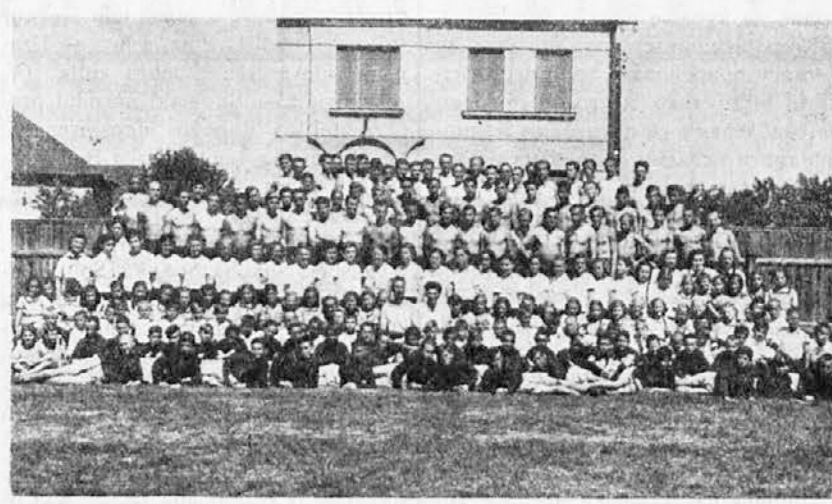
Iz mojih uspomena (I. A. Tabaković); — Sport i razum (F. Pavešić); — Uzor i primer (M. Matešić); — Na Vidovdan (J. Matešić); — Život (F. Pavešić); — Ribari (S. Svoboda); — Vidovdan i Sokoli (J. M.); — Naši pesnici (I. A. Tabaković, St. Mutibarić, A. Debeljak, S. Borut, F. Pavešić); — Radovi našeg naraštaja (A. Dokić, Drag. Nešić); — Popunjalka.

Pretpлата je samih 45 dinara godišnje; a naručuje se: Administracija »Soko«, Beograd, Pošt. fah 342. — Račun Poštanske Štedionice br. 57.686.

Sokolski rad u Međumurju

Sokolsko društvo Čakovec održalo je 8 juna javni nastup na letnjem vežbalištu, gde se sakupilo mnogo brojno članstvo pod barjacima, pozdravljeno od lepog broja gledalaca. Starešina, Albin Blašić, je podvukao dvadesetogodišnji agilni rad društva, u središtu Međumurja, a onda su nastupile razne kategorije vežbača,

preko 400 njih, pod vođstvom načelnika Julija Zereza. Naročito se svidele volježovanja naraštajaca konjičkog oteka i vežbe dece. U međudruštvenim takmičenjima (Čakovec, Varaždin, Koprivnica, Nedelište) pobedila je domaća vrsta. Svirala je društvena muzika, pod ravnanjem brata Vanjeka.

Ova uputstva su od koristi za svakog pojedinca, ali su naročito potrebna upravama župa i društava i mi im preporučamo da ih dobro prouče i da ih se strogo drže, jer će svaki propust doneti štetu onome koji ga učini; a osim toga će pasti i na teret našeg ugleda i uspeha naše posete braći Bugarima.

АКАДЕМНЈА РУСКИХ СОКОЛА У СКОПЈУ

10 овог месеца увече у сали соколског дома Матице у Скопљу одржао је врло успелу соколску, просветно-теловежбену академију, отсек руског заграничног Сокола друштва Скопље-Матица. На програму су биле одабране тачке спремног марљиво и са разумевањем. Особито су успеле тачке женске деце с пушкама и вежбе чланица, у којима се огледала пуна руска sentimentalnost и смисао за ритмику. Сестре Плотница-Катерини и Коњовић су лепо отпевале по неколико партија из разних руских опера. Посета је била добра.

Sokolski Dom v Metliki

Pišu nam iz Metlike:

Dne 9. julija bo naš doslej najveći sokolski praznik, otvorili bomo svoj novi sokolski dom, ki se ponosno dviga na najlepšem prostoru našega mesta. Zvečer pred tem praznikom bomo imeli slavenstvo akademijo, v nedeljo pa bo dopoldne svečana otvoritev doma s povorko. Popoldne bo javna telovadba, po njej bratska zabava. Celotna svečanost bo sicer v skromnem okviru dopustnih razmer, vzlic temu pa bo presrečno iskrena in domača. Vabimo brate in sestre, naj nas v velikem številu obiščejo, da se bodo z nami radovali uspeha našega dela in da se naučijo lepote in posebnih čarov Bele Krajine! Naši beli rojaki žive razkopleni po vsej Jugoslaviji, kamor so morali s trebuhom za kruhom. Vabimo jih, naj v onih svečanih sokolskih dneh posetijo svoj rodni kraj.

Telovežba u stranom svetu

PRVAK MADŽARSKÉ

Na takmičenjima za gimnastičko državno prvenstvo Madjarske, u Kečkemetu, odneo je pobeđu u takmičenju dvanaestorice na spravama, Lajoš Tot sa 114,1 bodova, a za njim dolazi Viktor Madjoroši, sa 113,7 bodova.

BUDUĆA OLIMPIJADA U LONDONU

Medjunarodni olimpijski sabor, koji je zasedao ovih dana u Londonu, zaključio je, da se olimpijada, godine 1944, održi u Londonu, a zimska olimpijada iste godine u Kortina Dampico, u Italiji.

U SEVERNOJ AMERICI

13 maja sastali su se gimnastičari Severnoameričke Unije u Anapolisu, u Marilandu, gde su održane velike utakmice za gimnastičko prvenstvo muškaraca Severnoameričke Unije. Na takmičenjima su uzeli učešća olimpijski prvaci, zatim vežbači Hrišćanske zajednice mladih ljudi, gimnastičari ratne mornarice itd.; kao i vežbači slovenskih sokolskih društava. 27 maja održano je u Pitsburgu takmičenje za državno prvenstvo žena.

HOLANDSKI GIMNASTIČKI SAVEZ

Holandski gimnastički savez je priredio o Duhovima velike svečanosti u Arhemu, na kojima je uzelo učešća 8.000 vežbača. Od stranih momčadi bili su zastupljeni Švajcarci, Belgijanci, Francuzi i gimnastičari iz Luksemburga.

BRATSKI GEST DRUŠTVA GEROVO

Sokolsko društvo Gerovo, župa Sušak, nas izveštavaju, da — prema notici, koja je objavljena u »Sokolskom Glasniku« — sva braća i sestre — pri putovanju kroz našu lepu otadžbinu — mogu prenoćiti u sokolskom domu u Gerovu. Samo neka ih obaveste blagovremeno.

Tragična smrt uzornog sokola

Javlja nam iz Biograda na moru:

Pre nekoliko dana je u teškim mukama tragično završio svoj mladi život, naš dragi brat, Nikola Ljubanović, član Sokolske čete Kraj.

Odgojen u časnim sokolskim idealima istine i poštenja, njegov karakter nije trpeo laž, pa tako ni nedavno kad je trebao da svedoči o jednom događaju, kojemu je slučajno prisustvovao, nije hteo od tih načela odstupati i zato je danas mrtav. Pred samim sudom, u Biogradu n/m, uboden je izdajničkim nožem, tako da i pored najvećeg zauzimanja starešine dr. Barišića, nije mogao da se spase.

Bio je pun poleta i svojim radom je uzdržavao celu četu u Kraju. Njegovom smrću mi gubimo jednog od najboljih saradnika, a njegovi nemotni roditelji hranitelja.

Ovo Sokolsko društvo, u duhu sokolskog bratstva, obraća se usrdnom molbom svoj braći i sestrama širom cjele otadžbine, da prema svojim mogućnostima pošalju bar mali prilog, od kojega bi se moglo, bar u prvo vreme kupiti hrane za njegove stare roditelje i pokriti troškove sahrane.

Prilozi se šalju na Sokolsko društvo Biograd n/m, za brata Niku, a imena priložnika biće objavljena.

Kratke vesti iz našeg Sokolstva

Sokolski dom Kralja Aleksandra I u Gospiću je jedan od najlepših domova u provinciji, koji, osim prostrane dvorane, ima još dve manje dvorane, veliki vestibul, sobe za čitaonice i sednice uprave, svlačionice i tušev, te sobe za načelnništvo, tajničku kancelariju, poslužiteljev stan i sobu za muziku. Uvedeno je centralno grejanje, a sve tri dvorane su, u visini dva metra, obložene politiranim drvenim pločama. Ceo dom je najmodernije uređen i služi na ponos gospićkim sokolima i starešini društva, Dr. P. Zeca, koji je najzaslužniji za podizanje ovoga doma.

U dopisu, koji je objavljen u prošlom broju, o otvaranju doma, propušteno je spomenuti da je naraštajski barjak dar Dobrotvorne Zadrage srpkinja u Gospiću, te da su otvaranje doma telegrafski pozdravili Kraljevski namesnici, gg. Dr. Radenko Stanković i Dr. Ivo Perović, koji je darovao i bistu Kralja Mučenika za vestibul doma.

Sokolsko društvo Matica u Petrovgradu odlučilo je da podigne sklonište od napada iz vazduha, paralelno sa dogradnjom svoga doma. Ispod nove vežbaonice, koja treba da se gradi, postaviće se sklonište, koje će biti najmodernije uređeno, i u kome će se moći skloniti više stotina ljudi. Isto društvo priredilo je 4 juna smotru društva, koja je uspešno nad svakog očekivanja i na kojoj je pozdravio članstvo lepim govorom starešina Đoka Nikolić.

Sokolska četa Lužan, kod Aleksinca, je odlučila da podigne sokolski dom, koji treba da bude jedna od najlepših zgrada u tom kraju. Kupljeno je zemljište i već sabrana prilična svota, za zidanje doma.

ČASOVNIČAR I JUVELIR M. MITROVIĆ

TERAZIJE 22 (do Moskve)

ima: švajcarskih časovnika za ruku i džep, zlatnog nakita, kristala, srebra, pehara i plaketa.

Braći i sestrama popust Cene vrlo solidne. Stručan rad Tražite cene za izradu klinaca i značaka.

Zanimljivosti iz doma i sveta

Mariborski »Večernik« posvećuje jedan članak našoj vojsci povodom slave mariborskog Artiljerijskog puka, koja se obavlja na dan ulaska jugoslovenskih četa na istorisko Gospo-svetsko polje, u Koruškoj. U tom članku »Večernik« kaže:

»Mišljenje da nismo oboružani, pogrešno je mišljenje, jer mi ni u čemu ne zaostajemo što se tiče naoružanja za ostalim silama. Mišljenje o našoj oružanoj slabosti, koju u većini zastupa inostranstvo, dokaz je da nas slabo poznaju i da nas potcenjuju. — Ko poznaje tehničku opremu naše vojske i nastojanja odgovornih vojnih faktora, jasno će videti da smo mi opskrbili vojne jedinice s oružjem koje ni po čemu ne odgovara načinu zastarelog ratovanja«.

»Paris Soir« objavljuje razgovor člana francuske akademije, Tharauda, sa bugarskim pretседником vlade, Kioseivanovom. Francuski pisac kaže, da mu je g. Kioseivanov kazao, da Bugarska traži da joj se vrati Južna Dobruža, koja je nastanjena od Bugara i koja tvori prirodno zaleđe bugarskih pristaništa, Varne i Burgasa. G. Kioseivanov je izjavio da su, pre nekoliko meseci, bili počeli pregovori sa Bukureštom za prijateljsko rešenje pitanja Dobruže, ali su od momenta, kada je Rumunija dobila od Francuske i Engleske garanciju za svoje granice, ti pregovori najednom zastali.

Nemački listovi pišu, da je poljska štampa u poslednje doba puna članaka i vesti, u kojima se dokazuje, da je nemačka vojska nespremna za borbu, da su granična nemačka utvrđenja oštećena od poplava, da u širokim nemačkim krugovima postoji nezadovoljstvo i neraspoloženje protiv rata itd. Tako na primer »Novi Kurijer« donosi čitav niz članaka o tome, da se u Rajhu dnevno događaju sabotaže prema vojsci, te da vojska i narod u Nemačkoj stoje veoma neprijateljski jedan prema drugome. Sem toga u mnogim krajevima Nemačke vlada panični strah pred špijonima i pred koncentracionim logorima. Nemački listovi tvrde, da su te poljske vesti potpuno lažne i da im je cilj da dignu raspoloženje poljskog pučanstva.

»Institut za borbu protiv jevrejskog uticaja na život nemačke crkve« u Berlinu izbacuje iz Sv. pisma starog zaveta sve što je jevrejsko i umesto toga unese predistoriju Germana, »koja je isto tako važna kao i stari zavet«. Sa tako prečišćenim tekstom izdaće se germanisko sveto pismo, jedino koje će smeti da upotrebljava nemačka narodna crkva.

Летовање соколског друштва Београд I

Управа Соколског друштва Београд I решила је да ове године одржи летовање на нашем јужном Јадрану, у близини Тивта, у Боци Которској. Летоваће се на дивној плажи Пржно, званој Соколовац, у месту Радовићу, заклоњеној од свих ветрова и као створеној за одмарање и сунчање. Нарочито је погодна за купање деце и непливача.

Комуникације су врло погодне, те се могу приређивати врло често излети. Исто тако место је угодно за снабдевање са потребним намирницама и осталим потребама за соколско таборовање.

На летовање се креће 15 јула и трајаће до 15 августа. Цена летовања за цео месец, са путним трошком, износи укупно 700 динара. Летовање ће се извести, као и ранијих година, под шаторима, са којима друштво располаже у довољном броју. На летовање може ићи само дисциплиновано чланство, на راشтај и деца.

Пријаве за летовање могу се добити на друштвеној благајни, на летњем вежбалишту Соколског друштва Београд I, Далматинска 25, сваког дана од 18 до 21 час., до 5 јула закључно, а сва детаљна обавештења даје Одбор.

НАШИ СОКОЛИ У АМЕРИЦИ

Jugoslovenski Sokoli u Buenos Airesu, iz obeju naših društava koja postoje u toj varoši, uzeli su učešća na velikoj sveslovenskoj akademiji, koja je priredjena, 21 maja u Buenos Airesu. Na toj akademiji koja je imala vrlo obilan program, bila su za-

LEČILIŠNI HOTEL PALACE
Med. Dr. Josip Avelini, HVAR

Hotel potpuno renoviran sa tek. toplom i hladnom vodom u svim sobama, sobe sa kupatilom, apartmani, društvene prostorije, sunčane terase, sjenoviti park, kursesalon, vlastito tenis igralište, motorni čamac za izlete u Biševsku Špilju. PENSION Din. 60.— 100.—

Sadržina sokolskih listova

»OKO SOKOLOVO«

Izašao je šesti broj ovoga glasnika Sokolske župe Beograd, sa vrlo zanimljivim sadržajem: Rezolucija od 23 aprila 1939; — Značaj prosvetara (J. Bumber); — Stevan Zakula (M. Sinobad); — Idejne pripreme za sletove; — Da radimo i stvaramo (M. Sinobad); — Među jugoslov. zvezdama (M. Majstorović); — Poljoprivredni radovi u junu, julu i avgustu; — Sokolstvo na selu; — Uzajamno poverenje i dobra volja (V. Josimović); — Bugarski narodni preproditelji i njihovo jugoslovenstvo (J. Mitrović); — O sletu u Sofiji; — Dečja strana; — Zabavni deo; — Sokolske vesti.

»SOKO NA JADRANU«

Glasnik Sokolskih župa Split, Zadar—Šibenik, Sušak—Rijeka. Broj za maj mesec donosi vrlo zanimljiv sadržaj Povodom Lingijade u Štokholmu (Dr. F. Bučar); — Telesno vežbanje i sport u Švedskoj (Kapetan Bc Lindman); — Osvrt na švedski gimnastički sistem (A. Tadić); — Uspomene iz Štokholma (S. F. A. Coles); — O telesnom odgoju školske omladine u Švedskoj (A. Tadić); — Jedno sećanje na švedsku gimnastiku (M. Vojinović); — Osvrt na priredbe u Štokholmu (A. Tadić); — Jugoslovenski vežbači na utakmici u Parizu i u Varšavi (H. Macanović); — Vesti; — List je ilustriran lepim slikama.

stupljena, različitim tačkama, udruženja Čeha, Slovaka, Jugoslovena, Ukrajnaca, Poljaka i Rusa u Argentini, pa je akademija postigla vrlo lep uspeh.

Američki Hrvati protiv Frankovaca

Američki listovi javljaju da su frankovci pod vođstvom poznatog Dr. Jelića, pokušali da i u Pittsburgu prirede zbor, nakon neuspeha u Čikagu, gde su hrvatski iseljenici nagurali Jelića iz dvorane, a o čemu je »Sokolski Glasnik« javio u prethodnom broju. Zbor u Pittsburgu trebalo je da se održi 21 maja, ali mnogobrojni hrvatski iseljenici, koji su sa takovim demonstracijama, da Jelić nije mogao da progovori niti jednu reč; a zbor se pretvorio u veliku manifestaciju bratske saradnje između Srba i Hrvata, a protiv svih neprijatelja Jugoslavije. Jedan govornik, Hrvat, doviknuo je Jeliću: »Ne pitam ja tebe, da li ti voliš Srbe ili ne, nego te pitam, ko je tebi bliži, da li Srbin, ili Madjar, Talijan: Nemač«.

Čitajte

»SOKOLSKI GLASNIK«

Sokoli!

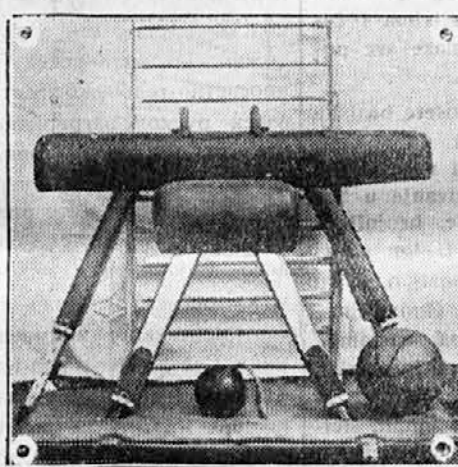
Poslužite se sa sokolskim odorama, vežbovnim kao i ostalim sokolskim potrepštinama kod bartske radnje

BRANKO PALČIĆ

ZAGREB, Kr. Marije 6

BEOGRAD, Balkanska 22

jer dobijete propisnu i solidnu izradbu, dobru i jeftinu robu. / Tražite besplatan cenik

SPORTSKE TRGOVINE

„ALPINA“ - LJUBLJANA
TYRŠEVA CESTA 7 — ZAHTJEVAJTE PONUDE!

I ti i tvoja sokolska jedinica nabavljate u buduće sve savremene telovežbene sprave železne telovežbene konstrukcije za letnja vežbališta potrebštine za laku atletiku i ostale športove najjevtinije u:

TVORNICI TELOVEŽBENIH
SPRAVA SPORTSKIH POTREBŠTINA I SMUČAKA

МИЛАН М. РАЛЕТИЋ

Нови Сад

Краља Петра 2-4

Штофови, свила, платна и остала мануфактурна роба уз јефтине цене.

ИНДУСТРИЈСКО И ТРГОВАЧКО А. Д.

ГЕНЕРАЛНО ЗАСТУПНИШТВО ЗА ЈУГОСЛАВИЈУ

„STEIRISCHE GUSSTAHLWERKE A. G.“ — JUDENBURG-WIEN-KÄLN

ЗАГРЕБ

БЕОГРАД

ЉУБЉАНА

Краљице Марије 25 — Телефон 63-86

Карађорђева 71 — Телефон 29-606

Тиршева улица 35а — Телефон 48.63

Стовариште челика и
машина за обраду челика.